

Zbornica gradbeništva in
industrije gradbenega materiala

Ministrstvo za okolje in prostor
Minister
g. Simon Zajc
Dunajska 48
SI-1000 Ljubljana

gp.mop@gov.si

Datum: 9.7.2019

Zadeva: Predlog za spremembo GZ in ZAID

Spoštovani,

Gospodarska zbornica Slovenije - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in Inženirska zbornica Slovenije se zahvaljujeva za podaljšanje javne razprave o spremembah in dopolnitvah Gradbenega zakona do 15. 7. 2019. V tem času smo dokončali pripravo predloga za spremembo zakonodaje, ki vam ga pošiljamo v prilogi.

Predlog je posledica odločnih zahtev tako posameznikov inženirjev - vodij del - kot gradbenih podjetij po bolj jasni opredelitvi vloge reguliranega poklica vodja del v procesu gradnje. Problematika tangira več kot tri tisoč inženirjev in več kot tisoč gradbenih podjetij, poleg tega pa še številne mojstre in delovodje.

V pričakovanju, da nam boste prišli nasproti in naše predloge sprejeli, vas lepo pozdravljamo.

Mag. Črtomir Remec

Predsednik IZS

Sonja Šmuc

Generalna direktorica GZS

Kristjan Mugerli

Predsednik UO ZGIGM

Mag. Jože Renar

Direktor ZGIGM

Skupni predlog GZS ZGIGM in IZS za spremembo GZ in ZAID

Tema: vodja del, pooblaščen inženir, strokovni izpiti, imeniki, posamezna dela, znanje slovenskega jezika, ohranitev pridobljenih pravic

Predlagamo naslednje spremembe zakonodaje vezane na preureditev reguliranih poklicev na področju vodenja del:

1. Pooblaščen inženirji se delijo na:

- »pooblaščen inženirje – projektante« in
- »pooblaščen inženirje – vodje del«.
- Oboji so vpisani v imenik pooblaščenih inženirjev, ki ga vodi IZS in so člani IZS z vsemi pravicami in obveznostmi.

2. »Pooblaščen inženir – projektant« je oseba, ki:

- ima izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih ravni druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje, s področja inženirskih znanosti,
- ima pridobljene praktične izkušnje iz projektiranja v trajanju najmanj dveh let, in sicer po pridobitvi izobrazbe iz predhodne alineje,
- ima opravljen strokovni izpit za pooblaščenega inženirja, pri čemer ima opravljen poseben del strokovnega izpita za pooblaščenega inženirja pri predmetu Preveritev praktičnih izkušenj iz projektiranja in
- je vpisan v imenik Pooblaščenih inženirjev.

3. »Pooblaščen inženir – vodja del« je oseba, ki:

- ima izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih ravni druge ali prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge ali prve stopnje, s področja inženirskih znanosti, ali višješolsko strokovno izobrazbo tehnične smeri s področja graditve objektov,
- ima pridobljene praktične izkušnje iz vodenja del v trajanju najmanj dveh let, in sicer po pridobitvi izobrazbe iz predhodne alineje,
- ima opravljen strokovni izpit za pooblaščenega inženirja, pri čemer ima opravljen poseben del strokovnega izpita za pooblaščenega inženirja pri predmetu Preveritev praktičnih izkušenj iz vodenja del in
- je vpisan v imenik Pooblaščenih inženirjev.

4. Dopolnilni strokovni izpit za pooblaščenega inženirja:

- »Pooblaščen inženir – projektant« lahko pridobi poklicni naziv »Pooblaščen inženir – vodja del«, če izkaže praktične izkušnje iz vodenja del v trajanju najmanj enega leta, in sicer po pridobitvi poklicnega naziva Pooblaščen inženir – projektant in če opravi dopolnilni strokovni izpit za pooblaščenega inženirja, ki obsega predmet Preveritev praktičnih izkušenj iz vodenja del s pripadajočimi standardi in tehničnimi predpisi.
- »Pooblaščen inženir – vodja del«, ki ima izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih ravni druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje, s področja inženirskih znanosti, lahko pridobi poklicni naziv »Pooblaščen inženir – projektant«, če izkaže praktične izkušnje iz projektiranja v trajanju najmanj enega leta, in sicer po pridobitvi poklicnega naziva Pooblaščen inženir – vodja del in če opravi dopolnilni strokovni izpit za pooblaščenega inženirja, ki obsega predmet Preveritev praktičnih izkušenj iz projektiranja s pripadajočimi standardi in tehničnimi predpisi.

5. **Vodje del je:**
- pooblaščen inženir – vodja del ali
  - oseba s srednješolsko izobrazbo tehnične smeri s področja graditve objektov, najmanj tremi leti delovnih izkušenj na področju izvajanja gradenj po pridobitvi te izobrazbe, opravljenim strokovnim izpitom za vodenje del pri IZS in je vpisana v imenik vodij del pri IZS,
  - mojster s področja gradbeništva, vpisan v imenik vodij del pri OZS,
  - delovodja s področja gradbeništva, vpisan v imenik vodij del pri GZS,
  - nosilec obrtne dejavnosti, vpisan v imenik vodij del pri OZS.
6. **Predpisati znanje slovenskega jezika** in način preverjanja jezika za vodje del iz EU in drugih tujih držav. Vodje del morajo izkazovati znanje slovenskega jezika (govor, razumevanje, pisanje) na srednji stopnji po Standardu znanja v Izobraževalnem programu Slovenščina za tujce.
7. **Imeniki:**
- IZS vodi:
    - »**imenik pooblaščenih inženirjev**« v katerega se vpisujejo pooblaščen inženirji – projektanti in pooblaščen inženirji – vodje del in
    - »**imenik vodij del**« v katerega se vpisujejo vodje del s srednješolsko izobrazbo tehnične smeri s področja graditve objektov (tehnik);
  - OZS vodi »**imenik vodij del**« v katerega se vpisujejo mojstri s področja gradbeništva in nosilci obrtne dejavnosti;
  - GZS vodi »**imenik vodij del**« v katerega se vpisujejo delovodje s področja gradbeništva.
8. **Ohranijo se že pridobljene pravice dosedanjih pooblaščenih inženirjev, nadzornih inženirjev in vodij del.** Se jih prepíše v ustrezne imenike v skladu s spremembo in dodeli ustrezne nazive.
9. **Pooblaščen inženir (- projektant, - vodja del) ima tudi pooblastilo za vodenje nadzora v obsegu, za strokovno področje in za objekte, ki jih ima v pooblastilu za projektiranje oziroma vodenje del.** Posledično lahko nastopa kot nadzornik del in vodja nadzora.
10. **Vodja del (- tehnik, - mojster, - delovodja, -nosilec obrtne dejavnosti) ima tudi pooblastilo za vodenje nadzora v obsegu, za strokovno področje in za objekte, ki jih ima v pooblastilu za vodenje del.** Posledično lahko nastopa kot nadzornik nad posameznimi deli.
11. **Pooblaščen inženir** ima lahko aktivno le tisto pooblastilo (projektiranje, nadzor, vodenje del), za katerega ima sklenjeno **zavarovanje odgovornosti za škodo**. Za aktivno pooblastilo za projektiranje in nadzor mora imeti sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo po 15. členu ZAID, za vodenje del pa zavarovanje odgovornosti za škodo po 14. členu GZ.
12. **Vodja del (- tehnik, - mojster, - delovodja, -nosilec obrtne dejavnosti)** ima lahko aktivno le tisto pooblastilo (nadzor, vodenje del), za katerega ima sklenjeno **zavarovanje odgovornosti za škodo**. Za aktivno pooblastilo za nadzor mora imeti sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo po 15. členu ZAID, za vodenje del pa zavarovanje odgovornosti za škodo po 14. členu GZ.
13. **Ponovno se vzpostavi termin »posamezna dela« in naziva »vodja posameznih del« in »nadzornik posameznih del«.**
14. **»Posamezna dela«** so dela po strokah ali znotraj ene stroke.
15. **»Vodja posameznih del«** je pooblaščen inženir – vodja del ali vodja del, ki izvajalcu del pri gradnji odgovarja za skladnost posameznih del s projektno dokumentacijo, tehničnimi predpisi in standardi ter za varnost in zdravje pri delu na gradbišču znotraj svojega obsega del. Imenuje ga izvajalec.
16. **»Nadzornik posameznih del«** je pooblaščen inženir ali vodja del, ki nadzorniku odgovarja za izvajanje nadzora nad posameznimi deli skladno z zakonom, tehničnimi predpisi in standardi. Imenuje ga nadzornik.

Obrazložitev:

S pričetkom uporab GZ je bila s strani članov IZS in članov GZS-ZGIGM izpostavljena problematika, ki jo nova gradbena zakonodaja povzroča gradbenim podjetjem pri opravljanju dejavnosti gradbeništva in sodelovanju na javnih razpisih.

Po prej veljavnem Zakonu o graditvi objektov (77. člen ZGO-1) je dela pri gradnjah lahko vodil posameznik z ustrezno izobrazbo, ustreznimi izkušnjami pri gradnjah, opravljenim strokovnim izpitom za odgovorno vodenje del in (za zahtevne objekte), ki je bil vpisan v ustrezen imenik pri poklicni zbornici, medtem ko je projektiral lahko posameznik s prav tako ustrezno izobrazbo, ustreznimi delovnimi izkušnjami na področju projektantskih storitev, opravljenim strokovnim izpitom za projektiranje, ki je bil vpisan v ustrezen imenik pri poklicni zbornici (45. člen ZGO-1). Gradbeni nadzor nad gradnjami je lahko opravljal posameznik, ki je izpolnjeval predpisane pogoje za odgovornega projektanta ali odgovornega vodjo del (86. člen ZGO-1).

ZGO-1 je dajal v 76. členu tudi zakonsko podlago za imenovanje odgovornega vodje posameznih del (v nadaljevanju »OVPD«), ki je vodil posamezna dela in nastopal kot tako imenovani pomočnik odgovornemu vodji del. Slednje je imelo velik pomen pri pridobivanju referenc mladih inženirjev, saj le ti zaradi neizpolnjevanja referenčnih zahtev naročnikov, kljub zakonskemu izpolnjevanju pogojev, niso mogli biti imenovani za odgovorne vodje del, pač pa so vodili posamezna dela kot OVPD in s tem pridobili ustrezne reference, da so na naslednjih razpisih lahko nastopali kot odgovorni vodje del.

Po trenutno veljavni novi gradbeni zakonodaji (Gradbenem zakonu in Zakonu o arhitekturni in inženirski dejavnosti) je posameznik, ki izpolnjuje pogoje za projektiranje, avtomatsko pridobil status pooblaščenega inženirja, s tem pa tudi pooblastilo za vodenje del, čeprav s tega področja nima izkušenj, strokovni izpit pa je opravil samo s področja projektiranja (razen v kolikor ga je opravil pred letom 2003). Po novi zakonodaji, torej kdor zna projektirati, zna tudi voditi dela, čeprav s tega področja nima nobenih izkušenj in teh nalog ni nikoli opravljal, hkrati pa ima pooblastila tudi za opravljanje nadzora nad gradnjo skladno s 7. odstavkom 4. člena ZAID.

Na drugi strani nova gradbena zakonodaja posamezniku, ki ima ustrezne izkušnje iz vodenja del, izobrazbo in opravi strokovni izpit iz vodenja del, ne omogoča pridobitve statusa pooblaščenega inženirja, ampak se lahko vpiše le v imenik vodij del. Razumljivo je, da tak posameznik ne pridobi pooblastil za projektiranje glede na dejstvo, da s tega področja nima izkušenj in ni opravil strokovnega izpita, nedopustno pa je, da ne pridobi več pooblastil za nadzornika, saj za opravljanje nalog nadzora zakonodaja v ničemer ne zahteva znanja s področja projektiranja. Projektno dokumentacijo na podlagi 5. odstavka 29. člena GZ izdelata projektant, za katerega poklicne naloge po 3. odstavku 12. člena GZ opravlja pooblaščen inženir, nikakor pa ne nadzornik. Dodajamo, da po GZ vodje del niso več člani IZS, slednja je dolžna le voditi imenik vodij del in izvajati disciplinske postopke na podlagi prijav.

Nova gradbena zakonodaja ne predvideva več imenovanja posameznikov za vodenje posameznih del. Izvajalec lahko angažira za posamezna dela posamezne pooblaščen inženirje, ki prevzemajo posamezne naloge vodij del, vendar slednji nimajo posebnega naziva v procesu graditve objekta in posledično na ta način ne morejo pridobiti reference.

Posledice navedenega se že kažejo v upadanju interesa novih diplomantov s področja gradbeništva po opravljanju nalog s področja vodenja del. Mladi inženirji se namreč vedno bolj zavedajo, da v kolikor želijo priti do statusa pooblaščenega inženirja in na ta način do pooblastil tako za projektiranje kot za vodenje del in nadzor pri gradnji, bodo morali pridobiti izkušnje s področja projektiranja.

Iz preteklih izkušenj pri gradnji večjih infrastrukturnih objektov izpostavljamo, da so gradnjo in nadzor večine le teh (izredno uspešno) vodili in nadzirali posamezniki s pogoji za vodenje del brez kakršnihkoli izkušenj iz projektiranja.

V kolikor bi ostala v veljavi trenutno veljavna zakonodaja, bo to posledično pomenilo:

- ob že dosedanjem upadanju vpisa na gradbene fakultete in posledičnem pomanjkanju gradbenih inženirjev bo to rezultiralo v še večje pomanjkanje kadra na področju vodenja del oz. strokovnega kadra pri gradbenih izvajalcih;

- ker ni več zakonske podlage za imenovanje vodij za posamezna dela, mladi inženirji ne bodo mogli pridobiti potrebnih referenc za gradnjo večjih infrastrukturnih objektov, kar bo predstavljalo še dodatno oviro pri zagotavljanju ustrezno kvalificiranega strokovnega kadra gradbenim izvajalcem;
- bistveno zmanjšanje kakovosti izvajanja gradbenih del, saj bodo slednja lahko vodili projektanti brez kakršnihkoli izkušenj iz vodenja del;
- pomanjkanje nadzornikov del in vodij nadzora, saj bodo slednje lahko opravljali le pooblašteni inženirji (in posamezniki, ki so si pred tem pridobili status nadzorni inženir).

Dodajamo, da se z obstoječo zakonodajo pojavlja tudi nekakšna zmeda na področju naročanja gradenj pri javnih naročnikih, pri katerih se je, zaradi že navedene hierarhije (da ima tako imenovani projektant vsa pooblastila, vodja del pa le omejena), pojavilo prepričanje, da bodo z zahtevo, da gradbena dela vodi pooblašteni inženir, dobili višji nivo oz. boljše opravljanje nalog s tega področja. Posledično pri marsikaterem javnem naročilu ne morejo sodelovati inženirji s statusom vodje del kljub ustreznim referencam s področja vodenja del na podobnih (ali celo bistveno zahtevnejših) projektih.

S predlagano spremembo zakonodaje bi zagotovili:

- da bodo posamezni strokovnjaki imeli ustrezna pooblastila za opravljanje tistih nalog, za katere imajo izkušnje, znanje, ki so ga dokazali na strokovnem izpitu;
- da se bodo novi diplomanti oz. mladi inženirji odločali tudi za področje vodenja del in bodo posledično izvajalci in nadzorniki imeli v prihodnosti ustrezno usposobljen kader za opravljanje teh nalog;
- da bodo vse osebe z izobrazbo »inženir« (druga in prva bolonjska stopnja, višja strokovna izobrazba, in enakovredne) upravičene do poklicnega naziva pooblašteni inženir,
- in nenazadnje regulacijo glede sklenjenih ustreznih zavarovanj odgovornosti za škodo skladno s pridobljenimi pooblastili (trenutno pooblašteni inženir za vpis v imenik ne potrebuje imeti sklenjene odgovornosti za vodenje del, pooblastilo za slednje pa kljub temu ima),

Menimo, da je znanje slovenskega jezika na gradbišču eden od neobhodnih pogojev za vodjo del. Vodja del namreč vodi dela, koordinira izvajalce, skrbi za varnost in zdravje na gradbišču za svoj obseg del, poznati mora slovenske tehnične predpise in standarde, ki se na nanašajo na izvajanje gradnje ter brati načrte po katerih se gradi, vsi ti so v slovenskem jeziku, je pooblaščen oseba, preko katere izvajalec komunicira tudi z naročnikom in drugimi udeleženci.

Dalje predlagamo:

17. V drugi alineji 4. odstavka 14. člena se besedilo »najmanj ravni prve stopnje« zamenja z besedilom »ravni druge ali prve stopnje«, besedilo »programih prve stopnje« pa z »programih druge ali prve stopnje«.

Obrazložitev:

S tem se jasno zapiše, da znanstveni magisterij ali doktorat ne zadoščata, če oseba nima ustrezne izobrazbe pridobljene po študijskih programih ravni druge ali prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje, s področja inženirskih znanosti.

18. V 4. odstavku 14. člena naj se besedilo, ki govori o mojstrih, delovodjih in nosilcih obrtne dejavnosti dopolni s potrebno delovno dobo kot sledi:
- mojster s področja gradbeništva, petimi leti delovnih izkušenj in vpisan v imenik vodij del pri OZS,
  - delovodja s področja gradbeništva, petimi leti delovnih izkušenj, vpisan v imenik vodij del pri GZS,
  - nosilec obrtne dejavnosti, petimi leti delovnih izkušenj, vpisan v imenik vodij del pri OZS.

Obrazložitev:

Sedanji GZ ne določa delovnih izkušenj, ki jih morajo imeti mojstri in delovodje, da lahko nastopajo kot vodje del. Predlagamo, da se pomanjkljivost odpravi in da se predvidi pet let delovnih izkušenj.

Nasprotujemo:

19. Nasprotujemo spremembi druge alineje šestega odstavka 14. člena GZ, s katero bi potrebno stopnjo izobrazbe vodje del za izvedbo celotne gradnje ali pretežne gradnje manj zahtevnega objekta spustili iz višješolske na srednjo.

Obrazložitev:

Z novo Uredbo o razvrščanju objektov se je znižala meja med zahtevnimi in manj zahtevnimi objekti, to pomeni, da se po prejšnji uredbi zahtevni objekti sedaj uvrščajo med manj zahtevne. GZ je za manj zahtevne objekte odpravil tehnični pregled. Objekti postajajo vedno bolj komplicirani (zahtevni). Zakoni, predpisi in standardi zahtevajo od udeležencev vedno več znanja. Zato je predlog, da se potrebna stopnja izobrazbe zniža, nerazumen in nespameten, saj v procesu gradnje celotnega ali pretežnega dela manj zahtevnega objekta potrebna znanja presegajo znanja pridobljena v sistemu srednješolskega izobraževanja. Gradnja je zahteven in nevaren proces, ki ga morajo voditi osebe z ustreznimi znanji in kompetencami, le teh pa osebe s srednješolsko izobrazbo v tem primeru žal nimajo v zadostni meri.

Predlagamo:

20. Predlagamo spremembo druge alineje šestega odstavka 14. člena GZ kot sledi:

»Ne glede na četrty in peti odstavek tega člena mora izvajalec:

- na zahtevnem objektu za potrebe vodenja del določiti vodjo del, ki ima naziv pooblaščen inženir, najmanj izobrazbo ravni prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo in je zaposlen pri njem,
- na manj zahtevnem objektu za potrebe vodenja del določiti vodjo del, ki ima naziv pooblaščen inženir in najmanj višješolsko strokovno izobrazbo tehnične smeri s področja graditve objektov in je zaposlen pri njem.

Obrazložitev:

Iz zakona ni jasno, kako se določi, katera stroka pri gradnji prevladuje. Ne ve se, ali se to določi glede na obseg vrste del (gradbena, inštalacijska, obrtniška, zaključna) ali glede na ocenjene vrednosti posameznih vrst del. V izogib dvomom predlagamo, da se »prevladovanje« izpusti in da se zadevo reši na način kot v ZGO-1 s potrebno stopnjo izobrazbe.

21. Za 16. odstavkom naj se v 14. členu doda nov 17. odstavek, ki naj se glasi:

»Vodja del podpiše dokazilo o zanesljivosti objekta skupaj z vodji posameznih del. Vodja gradnje, če je bil imenovan, podpiše dokazilo o zanesljivosti objekta skupaj z vodji del in vodji posameznih del.«

Obrazložitev:

Vsak vodja del oziroma posameznih del mora nositi odgovornost za izvedbo del, ki jih je vodil. Vodja del oziroma vodja gradnje pa mora prevzeti odgovornost za uskladitev del na gradbišču.

22. Za 5. odstavkom naj se v 13. členu doda nov 6. odstavek, ki naj se glasi:

»Vodja nadzora podpiše dokazilo o zanesljivosti objekta skupaj z nadzorniki del in posameznih del.«

Obrazložitev:

V zakonu naj se razmeji odgovornost vodje nadzora in nadzornikom (posameznih) del. Vsak nadzornik (posameznih) del mora nositi odgovornost za izvedbo del, ki jih je nadziral. Vodja nadzora pa mora prevzeti odgovornost za izvajanje in koordinacijo nadzora nad gradnjo v celoti.

